

Sygn. akt V U 1222/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 marca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Helena Mironiuk

Protokolant Anna Filipowicz

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2013 roku w Białymstoku

sprawy z wniosku **J. M.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 1 czerwca 2012 roku i 16 lipca 2012 roku

Nr (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje J. M. świadczenie przedemerytalne od dnia 17 maja 2012 roku

Sygn. akt V U 1222/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 16 lipca 2012 roku numer (...) wydaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz. 1252) oraz ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r.Nr 153, poz. 1227 ze zm.) odmówił J. M. prawa do świadczenia przedemerytalnego, z uwagi na fakt udokumentowania łącznego stażu pracy wynoszącego 37 lat 4 miesiące 2 dni, w tym: okres składkowy 31 lat 1 miesiąc 29 dni, okresy nieskładkowe 1 rok i 5 miesięcy 27 dni, okresy uzupełniające 4 lata 8 miesięcy 6 dni, zamiast wymaganych 40 lat, a także nie spełnił wymogu dotyczącego rozwiązania stosunku pracy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. nr 90. poz. 844 ze zm.).

Organ rentowy nie uwzględnił okresu pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 10.06.1970 r. do 12.06.1974 r., ponieważ zdaniem tego organu, odwołujący ucząc się w Technikum Mechanicznym w Ł. nie miał możliwości świadczenia systematycznej pracy w

gospodarstwie rolnym, bowiem czas poświęcony na dojazdy do szkoły i powroty oraz konieczność codziennego przygotowania się do obowiązków szkolnych mu na to nie pozwalała.

Odwołanie od decyzji wniósł J. M. podnosząc, że w spornym okresie, to jest po ukończeniu 16 roku życia pracował w gospodarstwie rodziców, aż do dnia 3 września 1978 roku, wskazując przy tym świadków, którzy mogą potwierdzić tą okoliczność. W odwołaniu J. M. wskazał także, że ostatnia umowa o pracę rozwiązana została z winy pracodawcy, bowiem stanowisko, na którym był zatrudniony zostało zlikwidowane z powodu zmniejszenia produkcji.

W związku z powyższym odwołujący wniósł o zaliczenie do okresu zatrudnienia okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców w spornym okresie oraz uznanie, że ostatni stosunek pracy został rozwiązany z przyczyn dotyczących zakładu pracy i na tej podstawie wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie mu prawa do świadczenia przedemerytalnego (k.2).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymał stanowisko i argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji, podkreślając jednocześnie, że wnioskodawca nie spełnił dwóch warunków – udokumentowania 40-letniego okresu ubezpieczenia i rozwiązania stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (k. 3).

W piśmie procesowym z dnia 31 lipca 2012 roku J. M. dodatkowo wyjaśnił, że umowa o pracę zawarta z jego ostatnim pracodawcą dopuszczała możliwość rozwiązania tej umowy za dwutygodniowym wypowiedzeniem. Odwołujący powołując się na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 2 grudnia 2008 roku sygn. akt P 48/07 wskazał, że przy umowie na czas określony pracodawca nie ma obowiązku wskazywania przyczyn rozwiązania tej umowy. Ponadto J. M. podniósł, że pracę w gospodarstwie rolnym rodziców świadczył jeszcze przed rozpoczęciem szkoły zawodowej i w trakcie kontynuacji nauki w Technikum Mechanicznym w Ł.. Pomoc rodzicom w prowadzonym przez nich gospodarstwie była niezbędna z uwagi na ciężkie schorzenia zdrowotne rodziców i dlatego też musiał łączyć naukę z pracą. Odwołujący podniósł, że dojazd do szkoły zajmował mu jedynie 45 minut, a pracę na gospodarstwie wykonywał nie tylko po powrocie do domu ze szkoły, ale również z rana, przed wyjazdem. Do obowiązków odwołującego należała praca w polu, ale także przy obrządki zwierząt (k.8).

Wskazując na te okoliczności odwołujący ponownie wniósł o uwzględnienie jego odwołania i przyznania mu prawa do świadczenia przedemerytalnego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie, dlatego zaskarżona decyzja podlegała zmianie.

W myśl art. 2 ust. 1 pkt 5) Ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. 2012 poz. 170 – t.j.) rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy rozumie się na podstawie przepisów Ustawy ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późn. zm.), zaś na zasadzie ust. 2 za okres uprawniający do emerytury (prawa do świadczenia przedemerytalnego) uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, art. 2 ust. 1 pkt 29) lit. b za przyczynę dotyczącą zakładu pracy przewiduje rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych.

Zgodnie z treścią przepisu art. 10 ust. 1 pkt 3 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, jako okresy składkowe (z zastrzeżeniem art. 56) przypadające przed dniem 1 stycznia 1983r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na

zasadach określonych w art. 5-7 są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia okresu wymaganego do przyznania emerytury. Przy czym stosownie do treści art. 10 ust. 3 w związku z art. 6 ust. 2 lit. a wyżej wskazanej ustawy, ustalając prawo do emerytury uwzględnia się okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, świadczonej przed dniem 1 stycznia 1983 r. w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, także w czasie wakacji szkolnych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 12 września 2012 roku, III AUa 696/12, LEX nr 1220546).

W niniejszej sprawie kwestią sporną było zaliczenie do okresu, który pozwoliłby na spełnienie warunku posiadania 40 lat okresów składkowych i nieskładkowych, okresu pracy J. M. na gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 10 czerwca 1970 roku do dnia 12 czerwca 1974 roku oraz udokumentowanie rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Z uwagi na powyższe Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, które nie potwierdziło stanowiska organu rentowego. W pierwszej kolejności Sąd wysłuchał wnioskodawcę oraz dopuścił dowód z zeznań świadków, na okoliczność przyczyny rozwiązania ostatniego stosunku pracy oraz pracy w gospodarstwie rolnym. Ponadto Sąd przeprowadził dowód ze zgromadzonych dokumentów uznając, iż pochodzą one ze spornych okresów i są wiarygodnym źródłem wiedzy.

Wnioskodawca przesłuchany na rozprawie podał, że w okresie kontynuacji nauki w Technikum Mechanicznym w Ł. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców pomimo, że codziennie dojeżdżał do szkoły. Gospodarstwo to znajdowało się w miejscowości J. w gminie N., skąd dojeżdżał motorem na stację kolejową w R., a następnie pociągiem do Ł.. Poza domem był w godzinach 6:20-15:00. Gospodarstwo to liczyło 10,56 ha i pracę na nim wykonywał jedynie on i jego rodzice, a po śmierci ojca, gospodarstwo to stało się jego własnością. J. M. podał, że bez względu na porę roku musiał pomagać ojcu przy obrządki inwentarza zarówno rano, jak i wieczorem. Przygotowywał on zboże na mąkę, doił krowy oraz podawał pokarm zwierzętom, co zajmowało około 3-4 godziny dziennie. Poza tym wykonywał on prace polowe, w okresie nasilenia tych prac.

Odnosnie swojego ostatniego zatrudnienia J. M. podał, że był zatrudniony w spółce (...) z siedzibą w N. filia w S. na okres od dnia 1 stycznia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku. Umowa została wypowiedziana za dwutygodniowym wypowiedzeniem z uwagi na zmniejszenie produkcji oraz przeniesienie jej do dwóch innych filii zakładu, przy czym nie zaproponowano mu zmiany miejsca wykonywania pracy. Odwołujący wskazał, że wówczas poza nim zwolnione zostały także inne osoby, po 2-3 osoby w miesiącu (k.13v).

Wezwana w charakterze świadka J. W. zeznała, że mieszkała po sąsiedzku z odwołującym. Potwierdziła, iż w spornym okresie odwołujący uczył się w szkole w Ł., a pomimo to pracował na gospodarstwie rodziców zarówno przed, jak i po szkole. J. W. zeznała, że odwołujący dojeżdżał do szkoły pociągiem ze stacji w R., dokąd albo chodził pieszo, albo dojeżdżał rowerem. Świadek zeznała, że widziała, jak J. M. wracał ze szkoły, ale nie pamięta o której to było godzinie. Widziała także, jak pracował on przy obrządki inwentarza, w polu, orał ziemię i roztrząsał obornik. W okresie zimowym pracował przy mlóceniu, a wiosną siał zboże (k. 58).

Świadek H. D., sąsiad odwołującego, zeznał, że w spornym okresie J. M. uczył się w szkole w Ł. i pracował w gospodarstwie rodziców. Wówczas gospodarstwo to nie było zmechanizowane i dużo prac wykonywało się ręcznie. Świadek ten zeznał, że widział, jak odwołujący przeganiał krowy, pracował w polu, przy żniwach, wykopkach, koszeniu trawy oraz pomagał przy obrządki inwentarza. Na wiosnę odwołujący zbierał kamienie w polu, pracował przy bronowaniu i pomagał przy orce. Jesienią pracował przy wykopkach. H. D. zeznał, że odwołujący pół godziny chodził na przystanek (...) w R. i jego zdaniem pracował 3, a nawet 4 godzinny dziennie (k. 58).

Świadek K. Z., zatrudniony w spółce (...) z siedzibą w N. filia w S., kierownik zakładu zeznał, że J. M. był zatrudniony w tej spółce od 2010 roku do października 2011 roku. Rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło na skutek zmniejszenia produkcji sprzętu rolniczego. Świadek ten zeznał, że poza filią w S. spółka ta mieści się również w N., N. i w S.. W zakładzie w S. produkowany jest „sprzęt zielonkowy” pod zamówienie, a z uwagi na zmniejszenie się ilości zamówień na produkcję tego sprzętu i osprzętu zwolniono J. M.. Na pytanie pełnomocnika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

świadek zeznał, że nie wiedział, jak istotna jest przyczyna zwolnienia odwołującego, a także, że to on podjął taką decyzję. Zeznał, że podstawową przyczyną zwolnienia J. M. było zmniejszenie zatrudnienia, a odwołujący, jako najsłabszy pracownik z uwagi na zwolnienia lekarskie został wytypowany w pierwszej kolejności (k. 57v).

Sąd dał wiarę powyższym zeznaniom, gdyż w ocenie Sądu polegają one na prawdzie. Zeznania świadków wzajemnie się uzupełniają i pokrywają, są logiczne i w znacznym stopniu potwierdzają zeznania odwołującego. Świadkowie orientowali się, co do wykonywanych przez niego czynności

i widzieli jego pracę w gospodarstwie rolnym. Ponadto świadek K. Z. był bezpośrednim przełożonym odwołującego i miał on wiedzę dotyczącą przyczyn jego zwolnienia. Dlatego też, zdaniem Sądu zeznania świadków stanowią pełnowartościowy, wiarygodny dowód i na nich Sąd oparł swoje ustalenia w sprawie.

Wobec powyższego, zdaniem Sądu, uznać należy za prawdziwe twierdzenia, iż odwołujący w spornym okresie pracował w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy. Doświadczenie życiowe wskazuje, iż kontynuując naukę w szkole posiadając dogodne połączenie (...), odwołujący był w stanie pokonywać drogę do szkoły we wskazanym przez siebie czasie. Należy, zatem zgodzić się z podniesionym przez wnioskodawcę twierdzeniem, że codziennie miał możliwość wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym w wymiarze, co najmniej 4 godzin. Zważywszy na to, że odwołujący był ostatnim dzieckiem, które pozostało z rodzicami, podeszły wiek jego rodziców i charakter pracy na gospodarstwie rolnym w tamtym okresie, to zdaniem Sądu niewątpliwie pracował on w gospodarstwie rolnym rodziców stale, co najmniej po 4 godziny dziennie. Tym samym, uprawnia go to, do zaliczenia tego okresu do okresu zatrudnienia w zakresie niezbędnym do uzyskania brakujących 40 lat.

Przechodząc zaś do oceny drugiej niezbędnej przesłanki, warunkującej przyznanie świadczenia odwołującemu, stwierdzić należy, że zdaniem Sądu, J. M. udowodnił również, że rozwiązanie ostatniego stosunku jego pracy leży po stronie zakładu pracy i nastąpiło bez jego przyczyny. Wynika to bowiem wprost z zeznań bezpośredniego przełożonego odwołującego, który wskazał, że podstawową przyczyną likwidacji stanowiska pracy J. M. było zmniejszenie ilości zamówień (k.57v). Wprawdzie wskazał on również, że wnioskodawca został wytypowany, jako najsłabszy pracownik, jednakże podkreślił przy tym, iż do zwolnienia w ogóle by nie doszło, gdyby nie zmniejszenie ilości zamówień, które spowodowało ograniczenie produkcji.

W konsekwencji tego podjęto decyzję o likwidacji stanowiska odwołującego (k. 8, 13v, 57v).

Treść tych zeznań potwierdza stanowisko odwołującego, który zarówno w pismach procesowych, jak i w swoich wyjaśnieniach podawał, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło z uwagi na zmniejszenie liczby zamówień i przeniesienie produkcji (k. 8, k. 13v i k.71).

Dlatego też, stwierdzić należy, że bezpośrednia przyczyna, która legła u podstaw rozwiązania stosunku pracy z odwołującym dotyczy zakładu pracy, w myśl art. 2 ust. 1 pkt 29) lit. b ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Reasumując, postępowanie dowodowe przeprowadzone w niniejszej sprawie wykazało, że odwołujący udokumentował wymagany ustawą 40-letni okres ubezpieczenia oraz to, że doszło do likwidacji stanowiska pracy odwołującego uzasadniającej przyznanie świadczenia przedemerytalnego na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 5 Ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych. Pozostałe przesłanki dotyczące przyznania tego świadczenia nie były kwestionowane przez ZUS.

Zgodnie z treścią art. 7 ust.1 Ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych prawo do tego świadczenia ustala się od następnego dnia po dniu złożenia wniosku wraz z dokumentami, dlatego też należało przyznać wnioskodawcy świadczenie przedemerytalne od dnia 17 maja 2012 roku.

Mając na uwadze treść cytowanych przepisów oraz ustalony stan faktyczny należało zmienić zaskarżoną decyzję na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.